

Margit Friberg (1904-1907) växte upp i en sjömanssläkt på södra Öland. Gåsesten i Smedby socken var hela livet hennes fasta punkt, dit hon ständigt återvände. Hon har med stor sakkunskap skildrat Öland i tio historiska skönlitterära romaner.

Bakgrunden till romanerna har hon tagit från sin egen släkthistoria, genom att intervjua människor omkring sig eller genom studier på bibliotek och i arkiv. Margit Friberg ligger begravd på Smedby kyrkogård.

Margit Fribergsällskapet bildades 2002 och har som syfte att sprida kunskap om Margit Fribergs verk. I Smedby sockenstuga finns ett Margit Friberg-rum med hennes litterära kvarlåtenskap och hennes böcker. Där finns också nyutgåvor av några av böckerna till salu. Sockenstugan ägs av Smedby hembygdsförening och var tidigare en av socknens två skolor. Här gick Margit Friberg en gång i skolan. Nu finns här bland annat en världsarvsutställning.

Har man läst Margit Fribergs romaner ger det extra liv åt landskapet. Hur det är i dimma, snöstorm eller högsommar. Hur fåglar och örter växlar med årstiderna. Margit Friberg är kunnig i allt och hennes böcker är en genväg till Ölandskunskap

Vandringarna utgår från Smedby sockenstuga (A) som ligger mitt emot Smedby kyrka. Du kan välja att gå mot kusten (B) eller ut på alvaret (C).

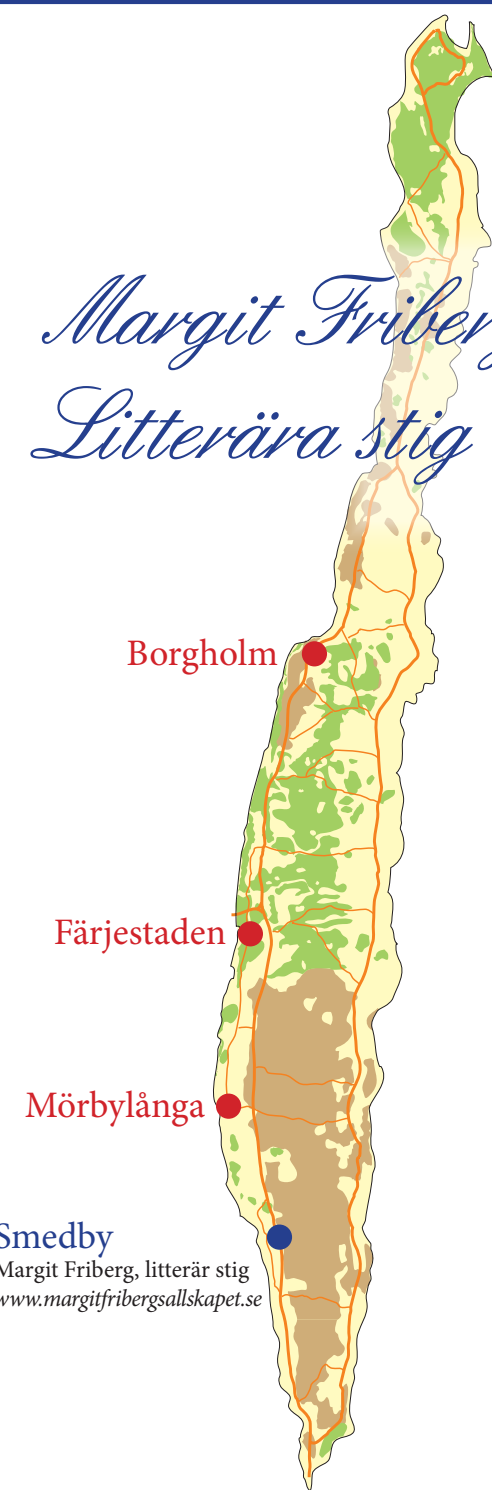
Vandringen ner till kusten slutar eller vänder om man så vill) vid Gåsesten. Dit är det 2,5 km genom odlingslandskap och sjömark. Lättgången och behagligt nerför. Gåsesten är den plats där Margit Friberg växte upp.

Vandringen ut på alvaret är ca 3,5 km, ofta är det blött (stövlar) och det betar kor därute om sommaren. Vill man, kan man cykla alvarvägen till stenvallen.

Smedby socken med många levande lantbruk ligger mitt i Världsarvet. Sjömark, odlad jord, by och alvar. Likadan markanvändning nu som på medeltiden och ändå inte. Här ser du landskapet storhet och kan förstå grunden för världsarvet. Du passerar hembygds-föreningens kvarn och följer den gamla alvarvägen ut till Storåsen.

Givetvis har du mest glädje av vandringarna om du läst Margit Fribergs böcker men du kan också njuta av vackra vägar i världsarvet. Vill du ha mer information, guidning eller köpa böcker kan du kontakta någon i föreningen eller besöka hemsidan.

Margit Fribergs Litterära stig

Margit Friberg-sällskapet

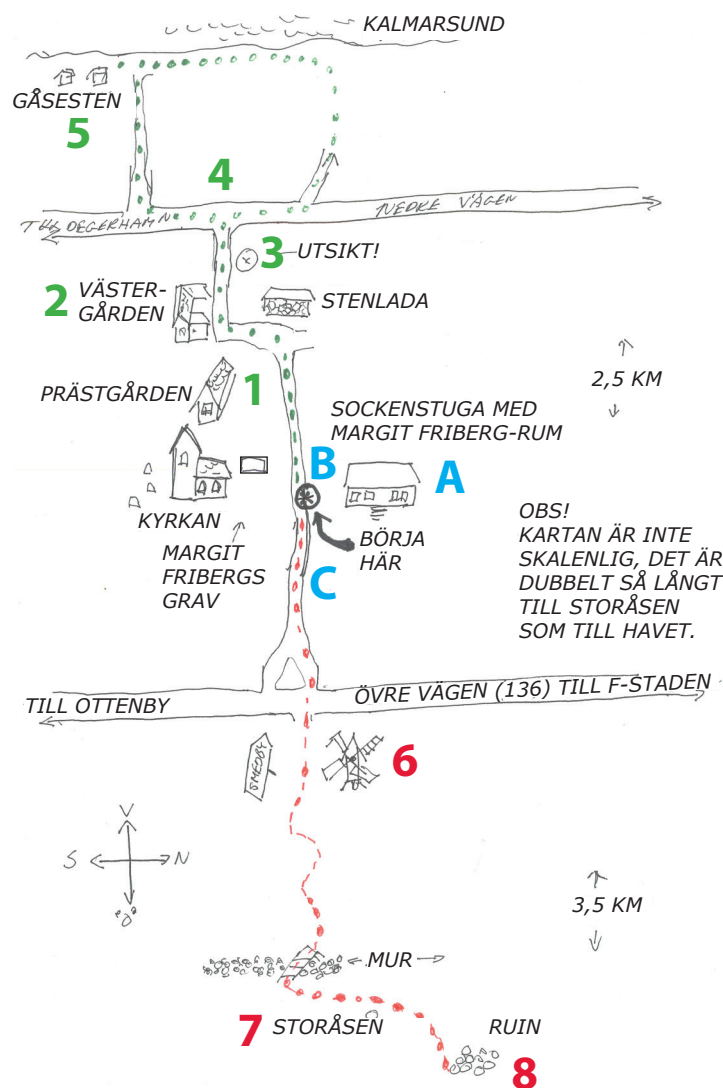

Margit Friberg (1904-1997)

Direkt på vänster sida har du den gamla prästgården (1) kanske var det hit Vandrar Marie kom med Chararina. "Ett så fint rum hade jag aldrig varit i förr. Här fanns tapeter på väggarna, soffor och stolar klädda med glänsande damast och i ett hörn stog klaveret. I ett annat hörn stog en spegel så hög att den nästan gick från golv till tak. Jag kastade en blick i glaset, var det jag den där mänskan?"

Lite längre ner till vänster ligger Västergården. (2) "gården var inte stor men som bruket var byggd i fyrkant. Från gatan ledde en port med klinka och träbom in till gården." Gå en bit till och stanna sen upp och se dig om. Här känner man igen det landskap som skildras i romanen "Mitt liv är en våg." (3) "Runt omkring husen bredde de vågiga markerna ut sig, i sänkorna glimtade kärr, där det vimlade av fåglar, längre upp låg lummiga byar och mellan dem rutade sig landet i åkerfält".

Efter att ha korsat stora vägen (4) närmar du dig sjömarkerna och ser Gåsesten (5) på håll "Som hamn var platsen gammal, använd nästan sedan Hedenhös. Innan båttrafiken på fastlandet började hade den gamla hamnen varit föga anlitad, men när ångbåten kommit i bruk hade ett bolag tagit hand om hamnplatsen och byggt ut stenbryggan"

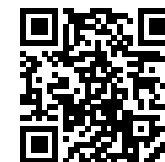

Börja med att sätta dig en stund vid kvarnen (6) och tänk på den dräpliga historien om Topplänt och hans kvarn i Vandrar Mari. "Den gamla kvarnen var hans ögonsten som han donade och ställde med så fort han hade tid".

Så fortsätter vi på alvarvägen. Här åkte Viktor i "Ett hem på jorden" med sina oxar från östsidan till Gåsesten för att köpa ved och bekanta sig med Lisa. Här kämpade också Sara och Eskil i "Mitt liv är en våg" mot snöstormen som kom över dem, "båda tänkte på samma sak: de många historier de hört om människor som överraskats av den fruktansvärda fåken ute på alvaren, gått vilse och irrat omkring tills de stupat av trötthet och frusit ihjäl".

Framme vid Storåsen (7) är vi tillbaka i Vandrar Mari. Hon har överraskats av dimman och tappar orienteringen, "ett tag såg vi lite framför oss, sen var det bara grått och dävet överallt".

Sätt dig på ruinen (8) och tänk på hur det var. "Stuvan var till hälften av trä och till hälften av sten, eldsrummet fanns i trästuvan, ugnen tog en fjärdedel av golvet". Här bodde mormor med en flock föräldralösa barn och några får. Barnen får storögda äta av Vandrar Maris medhavda mat från mamsell "svartbröd och smör, nystekta flundror och en ost".

Hämta din egen stigfinnare på
www.margitfribergsallskapet.se